

چرا سرطان را «سرطان» می‌نامند؟

یکی از اولین توصیفات در مورد افراد مبتلا به سرطان مربوط به قرن چهارم قبل از میلاد است، زمانی که «ساتیروس»، حاکم شهر «هراکلیا» به سرطان مبتلا شد و با گسترش بیماری به تدریج بر دردهای او افزوده شد به گونه‌ای که نمی‌توانست بخوابد و دچار تشنج می‌شد.

یکی از اولین توصیفات در مورد افراد مبتلا به سرطان مربوط به قرن چهارم قبل از میلاد است، زمانی که «ساتیروس»، حاکم شهر «هراکلیا» به سرطان مبتلا شد و با گسترش بیماری به تدریج بر دردهای او افزوده شد به گونه‌ای که نمی‌توانست بخوابد و دچار تشنج می‌شد.

به گزارش ایسنا، سرطان ساتیروس در ناحیه کشاله ران او بود و در آن زمان سرطان‌های پیشرفته در این قسمت از بدن غیرقابل جراحی تلقی می‌شدند و هیچ داروی به اندازه کافی قوی برای کاهش درد نیز وجود نداشت. بنابراین پزشکان نمی‌توانستند کاری انجام دهند. سرانجام سرطان در سن ۶۵ سالگی جان ساتیروس را گرفت.

سرطان در آن دوره به خوبی شناخته شده بود. متنی که در اواخر قرن پنجم یا اوایل قرن چهارم قبل از میلاد نوشته شده است به نام بیماری‌های زنان، چگونگی ایجاد سرطان سینه را توضیح می‌دهد بدین شرح که «توده‌های سخت تشکیل می‌شوند، از آنها سرطان‌های پنهان ایجاد می‌شود، درد از سینه‌های بیماران به سمت گلو و اطراف شانه‌ها می‌رسد، چنین بیمارانی لاغر می‌شوند، تنفس کاهش می‌یابد و حس بویایی از بین می‌رود.»

همچنین سایر آثار پزشکی این دوره انواع مختلفی از سرطان‌ها را توصیف می‌کنند. برای مثال زنی از شهر «آبدرا» در یونان بر اثر سرطان قفسه سینه درگذشت. مرد مبتلا به سرطان گلو پس از سوزاندن تومور توسط پزشکش، زنده ماند.

کلمه «سرطان» از کجا آمده است؟

به گزارش نشریه تخصصی «مدیکال اکسپرس»، کلمه سرطان از همین دوران می‌آید. در اواخر قرن پنجم و اوایل قرن چهارم قبل از میلاد، پزشکان از کلمه karkinos - کلمه یونانی باستان برای خرچنگ - برای توصیف تومورهای بدخیم استفاده می‌کردند. بعدها وقتی پزشکان لاتین زبان همان بیماری را توصیف کردند، از کلمه لاتین برای خرچنگ استفاده کردند یعنی «cancer» (کنسر). بنابراین، این نام برای این بیماری استفاده شد.

حتی در زمان‌های قدیم، مردم تعجب می‌کردند که چرا پزشکان این بیماری را به نام یک حیوان نام‌گذاری کرده‌اند. یک توضیح این بود که خرچنگ حیوانی مهاجمی است، همانطور که سرطان می‌تواند یک بیماری مهاجمی باشد. توضیح دیگر این بود که خرچنگ می‌تواند یک قسمت از بدن یک فرد را با چنگال‌هایش بگیرد و به سختی جدا شود، همانطور که برداشتن توده سرطانی پس از رشد دشوار است. برخی دیگر فکر می‌کردند که به دلیل ظاهر تومورهای سرطانی این نام برای آن انتخاب شده است. پزشک جالینوس (۲۱۶-۱۲۹ پس از میلاد) سرطان سینه را در کار خود با نام روش پزشکی به گلوکون توصیف کرد و شکل تومور را با شکل خرچنگ مقایسه کرد:

«ما اغلب در سینه‌ها توموری دقیقاً شبیه به خرچنگ دیده‌ایم. همانطور که آن حیوان در دو طرف بدنش پا دارد، در این بیماری نیز رگ‌های متورم غیرطبیعی در دو طرف کشیده می‌شوند و شکلی مشابه به یک خرچنگ ایجاد می‌کنند.»

همه با هم موافق نبودند که چه چیزی باعث سرطان می‌شود

در دوره یونان و روم نظرات مختلفی در مورد علت بروز سرطان وجود داشت. بر اساس یک نظریه پزشکی باستانی رایج، بدن دارای چهار نوع خلط (اخلاط چهارگانه) است: خون، صفرا، زرد، بلغم و صفرا، سیاه. این اخلاط چهارگانه باید در حالت تعادل باشد وگرنه انسان مریض می‌شود و اگر فردی از صفرا سیاه بیش از حد رنج می‌برد، تصور می‌شد که این وضعیت در نهایت منجر به سرطان می‌شود. در همین حال، پزشکی به نام «اراسیستراتوس» که از حدود سال‌های ۳۱۵ تا ۲۴۰ قبل از میلاد می‌زیسته با این نظر مخالف بود. با این حال، تا آنجا که ما می‌دانیم، او توضیح دیگری ارائه نکرده است.

سرطان چگونه درمان می‌شد؟

سرطان به طرق مختلف درمان می‌شد. تصور می‌شد که سرطان را در مراحل اولیه می‌توان با استفاده از دارو درمان کرد. اینها شامل داروهای مشتق شده از گیاهان، حیوانات و فلزات بوده است. جالینوس ادعا کرد که با استفاده از این نوع داروها و پاکسازی مکرر بیماران خود با استفراغ یا تنقیه، گاهی اوقات در ناپدید شدن سرطان‌های نوظهور موفق بوده است. او گفت که همین درمان‌های گاهی از ادامه رشد سرطان‌های پیشرفته‌تر جلوگیری می‌کرد. با این حال، او همچنین گفته است اگر این داروها مؤثر واقع نشوند، جراحی لازم است. در آن دوران معمولاً از جراحی اجتناب می‌شد زیرا بیماران به دلیل از دست دادن خون در حین جراحی، جان خود را از دست می‌دادند. «لئونیداس» پزشکی که در قرن دوم و سوم پس از میلاد زندگی می‌کرد، روش خود را که شامل سوزاندن (سوختن) بود، این چنین توضیح می‌دهد:

«من معمولاً در مواردی عمل می‌کنم که تومورها به سمت قفسه سینه امتداد نمی‌یابند وقتی بیمار روی پشت خود قرار می‌گیرد، ناحیه سالم سینه در بالای تومور را برش می‌دهم و سپس برش را سوزانده تا زمانی که دلمه خون ایجاد شود و خونریزی

قطع شود. سپس دوباره برش می زنم، همان طور که عمیقاً در سینه برش می زنم، ناحیه را مشخص می کنم و دوباره آن را می سوزانم.»

سرطان به طور کلی به عنوان یک بیماری صعب‌العلاج در نظر گرفته می‌شد و بنابراین ترس از آن وجود داشت. در آن زمان به دلیل محدودیت‌های بسیار در عرصه درمان، برخی از افراد مبتلا به سرطان حتی برای پایان دادن به زندگی با درد و رنج، خودکشی می‌کردند.

از گذشته به آینده

در بررسی پیشینه این بیماری ما با ابتلای ساتیروس، حکمران قرن چهارم قبل از میلاد شروع کردیم. طی ۲۴۰۰ سال یا بیشتر از این زمان، دانش ما در مورد عوامل ایجاد سرطان، نحوه پیشگیری و درمان آن بسیار تغییر کرده است. همچنین می‌دانیم که بیش از ۲۰۰ نوع مختلف سرطان وجود دارد. سرطان‌های برخی از افراد به قدری موفقیت‌آمیز مدیریت می‌شوند که به زندگی طولانی ادامه می‌دهند.

با این حال هنوز هیچ درمان عمومی برای سرطان وجود ندارد، بیماری‌ای که از هر پنج نفر یک نفر در طول زندگی خود به آن مبتلا می‌شود. تنها در سال ۲۰۲۲، حدود ۲۰ میلیون مورد جدید ابتلا به سرطان و ۹.۷ میلیون مرگ ناشی از آن در سراسر جهان گزارش شده است. واضح است که در مورد درمان و تشخیص این بیماری هنوز راه درازی در پیش داریم.

تخمین‌ها نشان می‌دهد از هر پنج مرد یا زن، یک نفر در طول زندگی به سرطان مبتلا می‌شود و از هر ۹ مرد، یک نفر و از هر ۱۲ زن، یک نفر بر اثر سرطان می‌میرند.

در سال ۲۰۲۲، سرطان ریه شایع‌ترین سرطان تشخیص داده شده بود که مسئول نزدیک به ۲.۵ میلیون مورد جدید ابتلا (۱۲.۴ درصد سرطان‌ها در سراسر جهان) بود و پس از آن سرطان‌های سینه، کولورکتوم، پروستات و معده قرار داشتند.

همچنین سرطان ریه با حدود ۱.۸ میلیون مرگ (۱۸.۷ درصد) و پس از آن سرطان‌های روده بزرگ، کبد، سینه و معده بیشترین تلفات را داشته‌اند.

در زنان و مردان، شایع‌ترین سرطان‌ها سرطان سینه و ریه (هم برای موارد ابتلا و هم برای تلفات) بوده است. همچنین در سراسر مناطق جهان، نرخ بروز از چهار برابر تا پنج برابر برای مردان و زنان متفاوت است.

این مقاله از The Conversation تحت مجوز Creative Commons بازنشر شده است.